

Pożegnanie Profesora Stanisława Pietraszki

11 czerwca w Oratorium Marianum Uniwersytetu Wrocławskiego odbyło się akademickie pożegnanie założyciela pierwszego w Polsce kulturoznawstwa prof. dr hab. Stanisława Pietraszki.

Prof. Pietraszko urodził się 30.08.1928 r. w Milejowie, zmarł 8.06.2010 we Wrocławiu. Studia polonistyczne ukończył w 1951 roku w Uniwersytecie Wrocławskim, w którym przeszedł wszystkie szczeble kariery akademickiej. Należał do grupy uczniów prof. Tadeusza Mikulskiego, który stworzył w powojennym Wrocławiu słynną szkołę literaturoznawczą, koncentrującą się na badaniach polskiego oświecenia (obok Czesława Hernasa, Romana Wołoszyńskiego, Romana Sobola, Romana Kalety, Józefa Kelery, Mieczysława Klimowicza, Przemysławy Matuszewskiej). Pod okiem prof. Mikulskiego przygotował pracę doktorską – krytyczne wydanie *Sztuki poetyckiej* Franciszka Ksawerego Dmochowskiego, wydanej przez Ossolineum w 1956 roku. Także praca habilitacyjna Stanisława Pietraszki, wydana w 1966 roku, dotyczyła problematyki oświeceniowej – była to do dziś aktualna, monumentalna *Doktryna literacka polskiego klasycyzmu*. Tytuł profesorski uzyskał w 1994 roku już jako dyrektor Instytutu Kulturoznawstwa.

Jednocześnie bowiem z badaniami literaturoznawczymi rozwijał Stanisław Pietraszko zainteresowania problematyką kultury – najpierw – w latach czterdziestych – jako publicysta w studenckim czasopiśmie „Chochół”, którego był redaktorem naczelnym, potem – w latach pięćdziesiątych w „Nowych Sygnałach”, które współredagował, i w miesięczniku „Odra”. W latach sześćdziesiątych rozpoczął prace badawcze nad współczesną kulturą oraz tworzył koncepcję odrębnych studiów kulturoznawczych. Koncepcja ta rodziła się w dyskusjach utworzonego w ówczesnej Katedrze Historii Literatury Polskiej Konwersatorium Kultury Współczesnej, później w powołanym do życia w 1966 roku Międzywydziałowym Studium Kulturalno-Oświatowym. W 1972 roku Studium przybrało nazwę Międzywydziałowego Studium Kultury Współczesnej i przyjęło pierwszych studentów magisterskich studiów kulturoznawczych.

Były to studia eksperymentalne, pierwsze w Polsce i przez kilka lat jedyne. Potem pojawiły się następne – w Poznaniu, Łodzi, Katowicach. I jeśli dziś można studiować kulturoznawstwo w kilkunastu polskich uczelniach, a ponadto jeśli jest to już uznana dyscyplina o pokaźnym dorobku i bogatych tradycjach, to należy pamiętać, że powstała tutaj, w naszej uczelni, z inicjatywy prof. Pietraszki, i że do dziś wrocławskie kulturoznawstwo jest rozpoznawalne w kraju dzięki oryginalnej koncepcji kultury Stanisława Pietraszki oraz jego gigantycznej pracy koncepcyjno-organizacyjnej, dydaktycznej i naukowo-

badawczej. Można dziś mówić o kulturoznawczej szkole profesora Pietraszki – wyszło z niej kilkuset magistrów, kilkunastu doktorów, kilkoro profesorów, których łączy ukształtowane przez Stanisława Pietraszke podejście do kultury jako względnie autonomicznej sfery ludzkiego świata, która dzięki wykształconym w niej autotelicznym wartościom kształtuje sposoby życia ludzi.

W redagowanej przez prof. Pietraszke serii „Prace Kulturoznawcze” ukazywały się kolejne tomy zawierające projekt i rozwinięcie kulturoznawczej teorii kultury: *Kultura i wartości*, *Kultura a jednostka ludzka*, *Kultura a świadomość*, *Współczesna myśl o kulturze* i inne. Podstawowe założenia swojej koncepcji wyłożył prof. Pietraszko w książce *Studia o kulturze*, zwanej we wrocławskim środowisku kulturoznawczym „złotą książeczką”.

Prof. Pietraszko kierował wrocławskim kulturoznawstwem przez 26 lat. Znany i ceniony w innych polskich ośrodkach kulturoznawczych, przyczynił się do oficjalnego uznania nowej dyscypliny i do powstania jej instytucjonalnego zaplecza. Był współzałożycielem Polskiego Towarzystwa Kulturoznawczego, które ukonstytuowało się we Wrocławiu w 2000 roku podczas pierwszego ogólnopolskiego zjazdu kulturoznawców, był też członkiem Komitetu Nauk o Kulturze PAN w jego pierwszej kadencji, przewodniczącym Komisji Kultur Europejskich przy wrocławskim oddziale PAN.

W Oratorium Marianum o zasługach i znaczeniu myśli prof. Pietraszki dla polskiej humanistyki mówili: rektor Uniwersytetu Wrocławskiego prof. Marek Bojarski, dyrektor Instytutu Kulturoznawstwa w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza prof. Jacek Sójka oraz dyrektor Instytutu Kulturoznawstwa prof. Stefan Bednarek. Odczytano skierowany do uczestników uroczystości list prezydenta miasta Wrocławia Rafała Dutkiewicza i wspomnienie honorowego prezesa Polskiego Towarzystwa Kulturoznawczego prof. Andrzeja Mencwela. Prof. Pietraszke żegnali także prof. Karol Bal, Antoni Furdal i Paweł Banaś. Na uroczystościach pogrzebowych 12 czerwca na wrocławskim cmentarzu przy ul. Smętnej przemawiali Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego Bogdan Zdrojewski oraz prof. Jan Miodek. Licznie wzięli w nich udział przyjaciele i uczniowie Profesora, wśród nich studenci i absolwenci kulturoznawstwa wszystkich roczników.

We wspomnieniach i w pamięci swoich współpracowników oraz studentów prof. Stanisław Pietraszko jest i pozostanie Mistrzem - niedoścignionym wzorem naukowej rzetelności, wierności wyznawanym zasadom, mądrości i wiedzy a zarazem otwartym, życzliwym, pełnym ciepła i dobroci człowiekiem.